

08

සරසවියේ එතෙර

ආචාර්ය විමලා ද සිල්වා

ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලයේ සනාතන සභාවේ නිර්දේශය මත මා වෙත සාහිත්‍යසූරි (D.Litt.) සම්මාන උපාධිය පිරිනැමීම ගැන මගේ ස්තූතිය මුලින් ම ප්‍රකාශ කරන්නට කැමැත්තෙමි. කුලපති පදවිය උසුලන මෙම විශ්වවිද්‍යාලයෙන්ම මට මේ ගෞරවය ලැබීම විශේෂ ප්‍රීතියකි. එහෙත් අදත් මීට පෙරත් සම්මාන උපාධි ලැබූ කීර්තිමත් හවතුන් දෙස බලන විට ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනයටත්, කාන්තාවන්ගේ අභිවෘද්ධියටත් මගෙන් ඉටු වී තිබෙන සේවය පෙනෙන්නේ අල්ප මාත්‍රයක් ලෙසයි. එය මෙසේ පිළිගැනීමෙන් මා කුළ දනවන්නේ නිහතමානී බවක්ය. තවද, මේ උපාධි ප්‍රදානෝත්සව දේශනය පැවැත්වීමට ලැබුණු ආරාධනය මම විශේෂයෙන් අගය කොට සලකමි. එය මා පවත්වන්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ විශේෂ ආරාධිත අමුත්තෙකු ලෙස නොව, මේ සරසවියේ ම කුලපති වශයෙනි. මේ සරසවියට අයිති තැනැත්තෙක් වශයෙනි.

සරසවි පාඨමාලා සාර්ථක ලෙස හදාරා උපාධි ලබාගත් ඔබ සිය දෙනා වෙත මගේ ප්‍රශංසාවත්, ප්‍රීතියත් ප්‍රකාශ කරමි. පසළොස් වසරකටත් වැඩි කාලයක් මුළුල්ලේ ඔබ ගත් වැයමක මල්ඵල ගැන්වෙන අවස්ථාවකි මේ. ඔබ අතරෙන් බොහෝ දෙනෙකුට සරසවි වරම් ලැබීමට පෙරත්, පසුත් සෑහෙන දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙන්නට සිදු වූ බව මම දනිමි. එවැනි දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ තමන්ගේ අධ්‍යාපනය කඩාකප්පල් වෙන්නට ඉඩ නොදී මෙවැනි උසස් තත්ත්වයකට ගෙන යෑම විශේෂයෙන් ප්‍රශංසනීය වේ. එමෙන් ම මේ අවස්ථාවේ දී මේ උපාධිලාභීන්ගේ දෙමාපියන්ගෙන් ද භාරකාරයන්ගෙන් ද ඉටුවී තිබෙන මහඟු සේවය සිහි කළ යුතුය. ඒ වැඩිහිටියන්ගේ උනන්දුව නිසාත්, ඇතැම් විට දුෂ්කරතා මැද ආත්ම පරිත්‍යාගයෙන් මඟ සලසා දුන් නිසාත් මේ තරුණ පිරිසට තම බලාපොරොත්තු මුදුන්පත් කර ගැනීමට හැකිවූ බව මෙහිදී අමතක නොකළ යුතුය.

මෙහි උසස් උපාධිලාභීන් බොහෝ දෙනෙක් ද සිටිති. මුළු දවස තිස්සේම රැකියාවක නියුතුව සිට සවස පාඨමාලා අවුරුදු කිහිපයක් මුළුල්ලේ හදාරා සාර්ථක ලෙස අවසාන කිරීමෙන්, තමා සතු අප්‍රතිහත විර්යයත්, දැඩි අධිෂ්ඨාන ශක්තියත් ඔවුහු ලොවට ගෙන හැර පාහි. මෙයින් අඹුසැමි සහයෝගයද පෙන්නුම් වේ. එය නොලැබුණේ නම් මේ අභිමතාර්ථය ඉටු කර ගැනීම දුෂ්කර වනු නිසැකයි. ඔබ සෑමට ම මගේ ප්‍රීතියත් ප්‍රශංසාවත් පිරි නැමේ.

ඔබගේ අධ්‍යාපනය කොතරම් දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ සිදු වුවත්, මෙහිදී බ්‍රිතාන්‍යයේ උසස් අධ්‍යාපනය පිළිබඳ රොබින්ස් කමිටු වාර්තාවෙන් බිඳක් උපුටා දක්වනු කැමැත්තෙමි. එය ශ්‍රී ලංකාවේ ශිෂ්‍යයන්ටත් අදාළය යි මගේ හැඟීමයි.

“මෙරට මේ යුගයේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව වාසනාවන්ත ජන කොටසකි. මහජන ශ්‍රමයෙන් ඔවුන්ට විශේෂ වරප්‍රසාද ලබාදී ඇත. එහෙයින්, මේ අවුරුදු තුන - හතර මැනවින් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ වගකීම ඔවුන් වෙත පැවරී ඇත. මේ අදහසම මහා කවි මිල්ටන් මෙසේ ප්‍රකාශ කර තිබේ. “ඔබේ ඉගැන්මට ඉඩ පහසුකම් ලැබී ඇත්තේ අන් අයගේ දාඩිය මහන්සියෙන් බව මෙනෙහි කළ යුතුය.”

මේ සම්බන්ධව මගේ අදහස නම්, ඔබ වෙත පැවරී ඇති වගකීම මීටත් වඩා බරපතල බවයි. සරසවි අධ්‍යාපනය නිම කළ පසුත් මේ වගකීම වැදගත් ලෙස තරයේ ම සැලකිය යුතු බවයි. ඔබට සමාජයෙන් ලැබුණු ලාභ, සත්කාර, හැකි පමණින් සමාජයට ආපසු දීම ඔබෙන් ඉටුවිය යුතු කාර්යයකි. ඔබ ලෝකය අතරට එළඹුණායින් පසු ඔබගේ කාලයත්, ඔබගේ දැනුමත්, ඔබගේ ශ්‍රමයත්, නිර්ලෝභීව දයාත්විතව මහජන අභිවෘද්ධිය උදෙසා ඇප කැප වී යොදනවා ඇතැයි යනු මගේ ප්‍රාර්ථනාවයි. එසේම උපාධියක් ලබා ගත් පමණින් සර්ව සම්පූර්ණ නොවන බවත්, වඩ වඩාත් දියුණු කළයුතු බොහෝ දේ ඇති බවත් නිහතමානව පිළිගැනීම වැදගත්ය.

දැනටමත් ඔබ සමහරෙකු රැකියාවල යෙදී සිටිනවා ඇත. අන් සියලු දෙනාම පාහේ අධ්‍යාපන මට්ටමට සරිලන රැකියාවක් සොයා බලන බව නිසැකය. මෙය සාධාරණ බලාපොරොත්තුවකි. ඇත අතීතයේ සිටම රටකට අවශ්‍ය උසස්ම පාලක පිරිස බිහිකිරීම විශ්වවිද්‍යාලයකින් ඉටුවිය යුතු සමාජයීය සේවයක් ලෙස පිළිගන්නා ලදී. මෙය පැරණි බෞද්ධ හා බටහිර විශ්වවිද්‍යාලීය සම්ප්‍රදායට අනුකූල බව ද පෙනේ. නිල මුද්‍රාවක් ඇතුළු විශ්වවිද්‍යාලීය ලක්ෂණ ඉසුලු මුළු බෞද්ධ ලෝකයේ සිසුන්ට වැදගත් කේන්ද්‍රස්ථානයක් වූ නාලන්දාව මගින් ද මේ සේවය ඉටුවුනි. ඇතැම් ගිහි සිසුන් අධ්‍යාපනය අවසානයේ දී රාජ්‍ය සභාව ඉදිරියේ පෙනී සිට රජයේ සේවකයන් ලෙස යෙදී සිටීමට වරම් ලබාගත් බව පොත් පත්වල සඳහන් වී තිබේ. එමෙන්ම තියුණු බුද්ධියෙන් යුත් උපාධිධරයන් රාජ්‍ය හා ආගමික ක්ෂේත්‍රයන්හි උසස් පාලක කටයුතුවල යෙදීම ඔක්සපර්ඩ් සහ කේම්බ්‍රිජ් විශ්වවිද්‍යාලවල මූල සිටම ඇති වූ සම්ප්‍රදායකි. මේ සම්ප්‍රදාය ඔක්සපර්ඩ් සරසවියේ පෙර සිට ගෙන ආ යාඥාවක අදත් ඇතුළත්ය. "දේව මෙහෙය පිණිස, සාසනයේද රාජ්‍යයේ ද සේවයට සුදුසුකම් ඇති පරම්පරාවක් නොඅඩු වේවා" මැන කාලවලදී හා නා නා විධි උසස් වෘත්තීන්ට අවශ්‍ය පුහුණු බුද්ධිමතුන් සපයන බලසම්පන්න ආයතන බවටත් විශ්වවිද්‍යාල පත්වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල ද මේ සම්ප්‍රදායට අනුකූලව උසස් සේවයන්ට ද උසස් වෘත්තීන්ට ද අවශ්‍ය පුද්ගලයන් සපයා දෙනු ඇත. එහෙත් අධ්‍යාපනය මහජන සතුටුමෙන් පසු උසස් අධ්‍යාපනය ලබා ගන්නා සිසුන් ගේ සංඛ්‍යාව දෙගුණ තෙගුණ වීම නිසා උපාධිධාරීන්ට රැකියා විරහිතව සිටීමටත්, තමන්ගේ උගත්කම් මට්ටමට සරිනොවන රැකියාවල් භාර ගැනීමටත් සිදු වී ඇත. මෙවැනි රැකියා ප්‍රශ්න ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් නොව බොහෝ දියුණු රටවලට පවා මුහුණ පාන්නට සිදුවී තිබේ. මෙය කලා උපාධිධාරීන්ට විශේෂයෙන්ම බලපාන ප්‍රශ්නයකි. රජයෙන් මේ අයට සුදුසු රැකියා සැපයීමේ ක්‍රම ඇති කිරීමෙන් දිගු කලක් රැකියා සොයමින් බලාපොරොත්තු සුව කනස්සල්ලෙන් කාලය ගෙවන්නට සිදුවීම යම් ප්‍රමාණයකින්වත් වැළැක්වී තිබේ.

රැකියා සොයා යෑමේ දී මුහුණ දෙන්නට වන එක් කරුණක් නම් ඔබ අපේක්ෂා කරන තනතුර ලබා ගැනීමට උපාධිය පමණක් සීමිත නොවන බවයි. නව සුදුසුකම් ඇතිකර ගැනීමටත්, විශේෂ දක්ෂතා දියුණු කර ගැනීමටත් ඔබට අවශ්‍ය විය හැක. එපමණක් නොව ඔබ වෙත විවාරාත්මකව සිත් යොමු කිරීම වැදගත් වන්නට පුළුවන. උපාධිධාරීන් පත්කර ගන්නා නූතන රැකියාවලට අවශ්‍ය අධ්‍යාපනික සුදුසුකම් හැර පුද්ගල විශේෂතා සහ ආකල්ප ඔබ සතුව තිබේදැයි විමසිය යුතුය. මෙහි වැදගත්කම ප්‍රකාශයට පත්වූයේ ශ්‍රී ලංකා උපාධිධාරී කාන්තා සංගමය මගින් රැකියා විරහිත කලා උපාධිධාරීන් පිළිබඳව 1981 දී කළ පර්යේෂණයකදී ය. මේ පර්යේෂණය කාන්තාවන්ට පමණක් සීමා වූවත් ඉන් එළිදරවු කරුණු සමහරක් ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපක්ෂයට ම එකසේ සාධාරණ බැව් පෙනී ගියේය. රැකියා ලැබීමේදී විද්‍යා උපාධිධාරයෝ කලා උපාධිධරයන්ට වඩා ඉදිරියෙන් සිටිති යන බහුලව පවත්නා මතය තහවුරු කිරීමට සාධක මතුවිය. කලා පාඨමාලා හැදෑරීමෙන් ඇතිවන හැකියාවන් උපයෝගී කරගත හැකි රැකියාවල් පවා විද්‍යා උපාධිධරයන් අත්පත් කරගෙන තිබෙන බව මනාව පැහැදිලි විය. රැකියා ලබාගන්නට කලා උපාධිධාරීන්ට ඇති බාධා අතරෙන් එකක් නම් වුවමනා

ප්‍රමාණයට ඉංග්‍රීසි භාෂාව නොදැනීමයි. තවත් නිතර බලපාන බාධකයක් නම් උසස් නිලධාරීන් තුළ තිබිය යුතු ප්‍රගතිශීලී ගතිගුණ ඔවුන් තුළ ඇත්තේ අල්ප මාත්‍රයක් ලෙස යැයි ස්වාමී පක්ෂය නිගමනය කර තිබීමත්ය.

ඉංග්‍රීසි දැනුමක ඇති අවශ්‍යතාව ගැන කෙරෙන ප්‍රකාශන නිතර අපට අසන්නට ලැබේ. රට තුළ වසන එහෙත් වෙනස් වෙනස් භාෂා කථා කරන ජනතාවන් අතර සම්බන්ධතාවක් ඇති කිරීමට ඉංග්‍රීසි භාෂාව අත්‍යවශ්‍ය බැව් ඇතැම් අයගේ විශ්වාසයයි. මගේ පෞද්ගලික අදහස නම් එකම රටක වසන ජාතීන් දෙකක් අතර, හජනය, පර්යුපාසනයට විදේශීය බසක් අවශ්‍ය නොවන බවයි. ඔවුනොවුන් එකට ආශ්‍රය කළේ ඉංග්‍රීසින් මෙරටට පැමිණෙන්නට පෙර දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේය. අදත් බොහෝ තැන්වල වෙනස් ජාතීන් අතර සම්බන්ධතාව රැදී පවතින්නේ ජාතික භාෂාවන් මතය.

එහෙත් ඉංග්‍රීසි දැනුම වෙන හේතුවක් නිසා අවශ්‍ය වන බව කිව යුතුය. එය අවශ්‍ය වී ඇත්තේ දිනෙන් දින ශීඝ්‍රයෙන් ගොඩ ගැසී යන ඥාන සම්භාරයෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීමටත්, ලෝකය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමටත්ය. මගේ අවංක විශ්වාසය නම් ඉංග්‍රීසි බසින් ලැබිය හැකි මේ ප්‍රයෝජන විත්තවේග පටලයකින් වැසියාම නිසා අප අධ්‍යාපනය තරමක් දුරට බොල් වූ බවයි. පසුගිය දශක තුන තුළ ඉංග්‍රීසි දැනුම අවශ්‍ය ශිෂ්‍ය සංහතිය පවා එය යටත්විජිත වාදයේ භාෂාව ලෙසත්, විශේෂ වරප්‍රසාද ලබන සමාජ පංතියක සංකේතයක් ලෙසත් සලකා ඉංග්‍රීසි හැදෑරීම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. එහෙත් අද රටේ හතු පිපෙන්නාක් මෙන් සෑම තැනම පැන නැගී තිබෙන ඉංග්‍රීසි ටියුටර්වලින් පෙනී යන්නේ ඉංග්‍රීසි දැනුමේ වැදගත්කම අවබෝධ වී යන බවයි.

1976 දී කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉංග්‍රීසි අංශය විසින් රජයේ ආයතනවල ඉංග්‍රීසි භාවිතය පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් පවත්වන ලදී. මෙය, ශ්‍රී ලංකා උපාධිධාරී කාන්තා සංගමය මඟින් කලා උපාධිධාරීන්ගේ රැකියා විරහිත භාවය ගැන පැවැත් වූ සමීක්ෂණයේ දී රජයේ අනුබද්ධ ආයතනවලටත්, පෞද්ගලික ආයතනවලටත් පුළුල් කරන ලදී. මෙම සමීක්ෂණවල නිගමනය මෙසේය.

“ඉංග්‍රීසි භාෂා පිළිබඳ දක්ෂතාවන් බෙහෙවින් උසස් කර නොගන්නේ නම් ලිංග හේදයකින් තොරව සෑම ගම්බද උපාධිධරයකුට සිදුවන්නේ පෞද්ගලික අංශයේ සීමාවෙන් පිටත සිටින්නටත් රාජ්‍යාංශයේ උසස් තනතුරුවලට සඳහටම දොර අඟුලු වැසීමත්ය.”

සිය පාසැලේ ඉංග්‍රීසි දියුණු කර ගැනීමට නොතිබුණු ඔබටත් සරසවි ඉගෙනුම ලබන සමයේදී සුදානම් වන විභාගයට ඉංග්‍රීසි හැදෑරීමෙන් වැඩක් නොවේයයි සලකා එය නොතකා හැරිය ඔබටත් රැකියාවක් සොයා යෑමේදීත් ලත් රැකියාවෙන් දියුණු වීමටත් ඉංග්‍රීසි කථනය, කියවීම හා ලිවීම යන දක්ෂතා තුනම උසස් කරගත යුතු බව ඔබ හැමටත් පෙනී යන බව නොඅනුමානය.

උපාධිධරයන්ට සුදුසු රැකියාවන් ලබාගැනීමට ඇති තවත් දැඩි බාධාවක් ලෙස පෙනී යන්නේ උසස් තනතුරුවලට ගැළපෙන වගකීම් නොමැති වීමත්, ඒවාට යෝග්‍ය වන පුද්ගල විශේෂතා නොමැති වීමත්ය. මෙහිදී මේ ප්‍රශ්නයට අදාළ එක් අංශයකට ඔබේ අවධානය යොමු කරන්නට කැමැත්තෙමි. එනම් “නිර්මාණික චින්තනයටයි” මේ පද දෙකේ සාමාන්‍ය අදහස නම් ගැඹුරු විද්‍යාත්මක ගවේෂණ හෝ මහා තාක්ෂණික නිෂ්පාදන බිහි කරවන තීක්ෂණ ඥානය ගැන බව සඳහන් කළයුතුය. කාලාන්තරයක් මුළුල්ලේ පැවත එන විත්‍ර, සංගීත, සාහිත්‍ය ආදී කලා කෘතීන් නිර්මාණ කළ හැකි විශිෂ්ට දක්ෂතාවන්ට ද මේ පද යොදනු ලැබේ. එහෙත් ගැලීලියෝ, ජලෙමිං, කාලිදාස හා මයිකල් ඇන්ජලෝ වැනි ලෝක පුජ්‍යයන්ට පමණක් නිර්මාණික චින්තනය සීමා

නොවන බව නවීන මනෝ විද්‍යාඥයන්ගේ මතයයි. අවශේෂ පුද්ගලයන් තුළ ද එය විවිධ ප්‍රමාණයෙන් පිහිටා ඇතැයි ඔවුහු විශ්වාස කරති. මේ කරුණ ගැන සිතා බලන විට නව දර්ශනයක් ගෙනත් පැමිටත්, නව සබඳතා දැකීමටත්, ගැටළු විසඳීමේදී නව මාර්ග අනුගමනය කිරීමටත් සෑම පුද්ගලයකු තුළම හැකියාව ඇතැයි නවීන විශ්වාසයකි. ගැඹුරු ගවේෂණයකදී ඇතිවන මානසික ක්‍රියා දාමයන්, කෙසෙල් ගෙඩියක් ළඟා කර ගැනීමට තනි කෝටුවකින් බැර වූ කල, කෝටු දෙකක් එක්කර ගන්නා විම්පන්සියාගේ මානසික ක්‍රියාදාමයන්ට මූලික වශයෙන් සමාන බැව් අද පිළිගෙන තිබේ. එහෙත් මෙවැනි මානසික ගතිගුණ උසස් තත්ත්වයක රඳවා, දියුණු තියුණු කිරීම රඳා සිටින්නේ තමා ජීවත්වන පරිසරය අනුවත් ඒවා වර්ධනය කිරීමට සමාජයෙන් ලැබෙන උදයෝගයක් උනන්දුවත් මතය.

මූල සිටම නිර්මාණාත්මක චින්තන වර්ධනය විශ්වවිද්‍යාලයක කාර්යයන් අතරෙන් එකක් විය. මෙය සාර්ථක වන පරිදි එහි කටයුතු සකස් කර තිබුණි. පුරාතන සරසවිවල මෙය සනාථ කර තිබුණේ විශේෂයෙන් ම සාකච්ඡා සහ තර්කවාද මඟිනි. ඉන්දියාවේ අවුරුදු දෙදහස් පන්සියකට අධික කාලයක් මුළුල්ලේ බුද්ධිමතුන් අතර සංවිධිත තර්කවාද පැවති තිබුණි. මුළු බෞද්ධ ලෝකය අතර කීර්තිය දරූ පැරණි නාලන්දාවේ, ශාස්තෘවරුන් ප්‍රමුඛ වාද මූල පිළිබඳව ඊ සුං නමැති චීන පඬිවරයා මෙසේ පවසා ඇත. “මෙලොව ඇති නැති ධර්ම ගැන වාද විවාද කිරීමට දස දෙසිත් පඬිවරු මෙතැනට පැමිණියහ.” මෙවැනි තර්කවාද ක්‍රමයෙන් විශාරදත්වය දියුණුවූවා පමණක් නොව, පඬිවරුන්ගේ චින්තන ශක්තිය තව තවත් සංවර්ධනය වීමට මාර්ගයක් විය. බටහිර සරසවි සම්ප්‍රදාය ද මෙලෙස ම වේ. ගම් නියමිතම් සැරි සැරූ ඇරිස්ටෝටල් වැනි පැරණි අභිවාරි ශාස්තෘවරුන් අතර ද දේශනය හා සංවාදය, ඉගෙනීමේ හා ඉගැන්වීමේ සම්මත ක්‍රම විය. මෙලෙස සිත් ගැටීමෙන් ඇති වන්නේ චින්තන ශක්තිය දියුණු තියුණු වීමය. විවාද කළ කරුණ ගැන නව ආලෝකයක් ඇති කිරීමය. මේ දේශන හා තර්කවාද ක්‍රම අදත් පැවතේ. අද සම්මන්ත්‍රණ ලෙස මේ පැරණි ක්‍රම නව මුහුණුවරක් ද ගෙන තිබේ. පන්ති කාමරයේ අධ්‍යාපනයට සාකච්ඡා වැදගත් වන සේම සිසුන් අතරත්, සුහදව හෝ සමිති සමාගම්වලදී හෝ තර්කවාදීව වාග් ප්‍රහාරයටත්, ප්‍රතිප්‍රහාරයටත් පුරුදු පුහුණු වීම ඉතා වැදගත් ය. මේ අන්දමට දියුණු බුද්ධියක් ඇත්තෙකු තුළ තිබිය යුතු චින්තන ගතිගුණ වැඩිවීමට අවශ්‍ය පරිසරය ඇති කරන්නේය.

එහෙත් අද ලංකාවේ රැකියා සඳහා කරන සටනත්, ඒ සඳහා පවත්නා තරඟයත් නිසා අධ්‍යාපනය මූල පටන් සරසවිය දක්වා විභාගවලටත්, විභාග ප්‍රතිඵලවලටත් අවධානය යොමුවී තිබේ. අද අධ්‍යාපනය නිර්මාණකාවට වඩා විභාග අවශ්‍යතා පිරිමැසීමට යොමු වී ඇත. මේ නිසා අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ මුදුන්පෙත්ත වූ උපාධිධාරීන් ගැන මහාචාර්යවරයෙක් කෙටියෙන් මෙසේ ප්‍රකාශ කර ඇත. “මෑත අවුරුදුවල ප්‍රථම පන්තියෙන් සමත් වූ කීප දෙනෙක් ඇතත් නියම පාණ්ඩිතයෙන් හෙබි අය ස්වල්ප දෙනෙකි.”

නිර්මාණ ශක්තිය දියුණු කිරීමෙන් රැකියා ලැබීමට මඟ පෑදෙනවා පමණක් නොව යමක් සාර්ථක ලෙස සම්පූර්ණ කිරීමෙන් ඇතිවන මූලික අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීමට හැකිවේ. එයින් සෑහීමකට පත්විය හැකිය. ආත්ම තෘප්තිය විදිය හැකිය. ආකිම්බිස් ප්‍රීති සහගතව “යුරේකා” කියා උදන් ඇනීමත්, ළදරුවෙක් විදුලි පංකාවක බමන පත් ක්‍රමයෙන් එක් වලන පටයක් වනු දක මවිතව උද්යෝගිව දෙන නාදයත් මූලික වශයෙන් එක හා සමානය. සහජ නිර්මාණික බලය ප්‍රකාශ කිරීමට අවස්ථා ලැබීමෙන් මානසික සෞඛ්‍යය දියුණු වන්නාක් මෙන් එයට බාධා ඇතිවීමෙන් මානසික ආබාධ ඇති වීමටත් හේතුවන බව ඇතැම් මනෝවිද්‍යාඥයන් ගේ මතය වේ. අප විශ්වවිද්‍යාල තුළ බහුලව පවත්නා පන්ති වර්ජන ද පුවත්පත්වල මහා අකුරෙන් පළවෙන කෘෂරතර නවක වදවල ද

එක් හේතුවක් නම් විශ්වවිද්‍යාලයීය සිසුන්ට ස්වකීය සහජ නිර්මාණාත්මක ශක්තිය ප්‍රකාශ කිරීමට ඉඩ ප්‍රස්තාව නොලැබීම නිසාදෝ කියා මා තුළ සැකයක් ඇතිව තිබේ.

නිර්මාණික හැකියා වර්ධනය තවත් කෝණයකින් බැලිය හැක. එනම්, ජාතික සංවර්ධන අතිනි. අප අධ්‍යාපන ක්‍රමයෙන් පිළිබිඹු වන සාමාජික අවශ්‍යතා අනුව නිර්මාණාත්මක චින්තනයට වඩා අනුකූලව දියුණු කරතත් මේ විශේෂ ලක්ෂණ සංවර්ධනය ඇති කිරීමටත්, වේගවත් සමාජීය හා තාක්ෂණික විපර්යාස ඇති කිරීමටත් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මෙසේ බලන කල පරස්පර විරෝධී තත්ත්වයක් උදා වී ඇත. සරසවි වරම් ලැබීමට ද තමන් බලාපොරොත්තු වන රැකියා ලබාගන්ටද පටු කපොල්ලකින් රිංගා යෑමේදී පෞරුෂය හීන වී යයි. උපාධිධාරීන්ට ගැලපෙන මට්ටමේ උසස් තනතුරු ලැබීමට අවශ්‍ය ජීව ශක්තිය ද මෙයින් කෙළෙසී යන්නේය. මේ සම්බන්ධයෙන් විද්‍යා ශිෂ්‍යයෝ විද්‍යාවන් හැදෑරීමේ දී අවශ්‍ය ප්‍රායෝගික වැඩ, පරීක්ෂණ හා පෞද්ගලික ගුරු උපදේශ ආදී කරුණු නිසාම වාසිදායක තත්ත්වයක සිටිති. එහෙත් පාරම්පරික ඇගයුම් අනුව නිර්මාණාත්මක බලය, කලා හා මානව ශාස්ත්‍රවලට සීමා වී ඇතැයි සම්මත වී තිබුණි. විද්‍යා හා තාක්ෂණ ශාස්ත්‍ර සරසවි පාඨමාලාවට සුදුසු විෂයයන් ලෙස ඇතුළත් කරනු ලැබුවේ සෙමින් සෙමින්ය. දැඩි අකමැත්තෙන් ය. දැන් තත්ත්වය සහමුලින්ම වෙනස් වී තිබේ.

මෑතක දී අධ්‍යාපන විෂයයන් වෙළෙඳපොළේ බඩුවක් ලෙස සැලකීම නිසාත්, ඒවායේ වටිනාකම රැකියා සඳහා ඇති ප්‍රයෝජනත්වයෙන් මැනීම නිසාත් කලා හා මානව ශාස්ත්‍රවලට පමණක් නොව සමාජ විද්‍යා විෂයයන්ට ද තදබල පාඩුවක් විදින්නට සිදුවී ඇත. මෙය අධ්‍යාපන සෝපානයේ මූල පෙත්තේ සිට අග දක්වාම එකසේ අහිතකර ලෙස බලපා ඇත.

ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමය 1983 දී පවත්වන ලද සමාජ විද්‍යා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණයක දී මේ තත්ත්වය මොනවට හෙළිදරව් විය. සෑම අධ්‍යාපනික මට්ටමක ම කලා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා විෂයයන් සඳහා වැයකර තිබුණේ රසායන විද්‍යා වැනි විද්‍යා විෂයයන්ට වඩා ඉතා සුළු මුදලකි. ඒවාට යොදවන ලද කාලයත් මුදලත් ඉඩකඩ ප්‍රමාණයත්, සැපයීම් හා උපකරණ දෙස බැලුවත් ඉගැන්වීමේ දක්ෂතා දියුණු කිරීමට තිබෙන පහසුකම් දෙස බැලුවත්, ගුරුවරුන්ගේ ආත්ම ශක්තිය දෙස බැලුවත්, පැහැදිලි ව ම පෙනී යන කරුණක් නම් විද්‍යා විෂයයන්ට වඩා කලා විෂයයන් පහත් තත්ත්වයක තබා සලකන බවයි. විද්‍යා සංවර්ධනයේ එකම යතුර ලෙස සලකා “විද්‍යා දියෝ, විද්‍යා දියෝ, විද්‍යා නොමඳව දියෝ” යන උද්ඝෝෂණයෙන් උද්ගත වී තිබෙන අංකුරයක් ලෙස මේ තත්ත්වය සැලකිය හැක. මෙසේ අධ්‍යාපනයේ සමබර තත්ත්වය අවුල් කිරීම මුළු මහත් සංහතියට ම හානිකර යැයි මගේ කල්පනාවයි. තාක්ෂණ යුගයට පිම්මක් පැනීමේදී සහමුලින්ම පාහේ අවධානය යොමු වන්නේ විද්‍යා කෙරෙහිය. අනිත් විෂයයන් තුළින් සංවර්ධනයට ලැබෙන මූලික ඵල ප්‍රයෝජන ගැන නියම සැලකිල්ලක් දක්වා නැති හෙයින් පනින පිම්ම අඩපණ වෙන්නට පුළුවන. සංවර්ධනයෙන් ලැබිය හැකි උපරිම ඵල ලබා ගැනීමට ද නොහැකි වන්නේය. සංවර්ධනයට සම්පූර්ණ මුල්තැන දීමේ පරම අදහස නම් ජනතාව දුගී දුප්පත්කමින් මුදවා ශිෂ්ට සමාජයක, ආත්ම ගෞරවයෙන් යුත් ජීවිතයට මං පැදීම යයි කවුරුත් පිළිගන්නා කරුණකි. විද්‍යා කලා දෙඅංශයෙන්ම සංවර්ධනයට දිය හැකි සේවා ඇත. අප ජීවිතය සුබෝපහෝගී කර ගැනීමට අවශ්‍ය බඩු භාණ්ඩ, උපකරණ, විද්‍යාව මගින් සපයන අතර කලා සහ මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා මගින් මනුෂ්‍ය ජීවිත සාර්ථක කරලීමට අවශ්‍ය ඉවසීම, සමගිදම් ආදී ගුණාංග දියුණු කිරීමට මැනවින් ඉවහල් වේ. මේ මිනිස් ගුණ දහම්වලින් තොර සමාජයක විද්‍යා මගින් නිපදවන උපකරණ පවා

මාරක අවි ආයුධ බවට පෙරලේ. එහෙයින් ජීවිත ප්‍රමුඛතා ගැන සිතා බැලීම උචිතය. මේ අනුව මිස වෙළෙඳපොළේ මිල ගණන් අනුව නොව විෂයයන්ගේ වැදගත්කම මැනිය යුත්තේ.

මෙතැනදී සමාජ විද්‍යා විෂයයන් වන මානව හිමිකම්වලට සම්බන්ධකම් ඇති නව අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයකට ඔබේ අවධානය යොමු කරන්නට කැමැත්තෙමි. එනම් වනිතා අධ්‍යයනයයි. 1946 “වනිතා තත්වය” පිළිබඳ කොමිසමක් එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ එක් අංශයක් වශයෙන් පිහිටුවන ලදී. ඒ තුළින් මානව අයිතිවාසිකම් ලබා ගැනීමට බොහෝ අවහිරකම්වලට භාජනය වන බහුතර කොටසක් ලෙස ස්ත්‍රී වර්ගය හෙළිදරව් විය. මෙම නිසා බොහෝ කාන්තාවන්ගේ දුක්බර ජීවිත ගැන මහජනයා අතර සංවේදනීය හැඟීමක් ඇතිවිය. වනිතාවන්ට වන අහිතකර බලපෑම් සහමුලින්ම උදුරා දැමීම පිළිබඳ 1967 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංගමය නිකුත් කළ ප්‍රකාශනයේ මෙසේ පවසා ඇත.

“වනිතාවන්ට වෙනස්කම් දැක්වීම මානව ගරුත්වයටත් පවුලේ හා සමාජයේ සුභ සිද්ධියටත් අහිතකරය. පිරිමින් සමඟ උරට උර ගැටී සමබරව දේශපාලන, සමාජීය, ආර්ථික හා සංස්කෘතික කටයුතුවල ක්‍රියා කිරීමට බාධාවක් වේ. සිය රටේ මිනිස් සංහතියේත් සංවර්ධනය උපරිම මට්ටමින් ගෙන යෑමට බාධාවකි.”

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මහා සභා වාරයකදී 1975 ජාත්‍යන්තර කාන්තා වර්ෂය ලෙසත් 1976-85 කාලය කාන්තා දශකය ලෙසත් නම් කිරීමෙන් කාන්තා කටයුතුවල වැදගත්කම මොනවට පැහැදිලි විය. 1979 දී කාන්තාවන්ට ඇති සෑම ආකාර බාධාවන් ඉවත් කරන සම්මුතියකට එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය එළඹුණේය. ඡේද 30 කින් යුත් ඒ සම්මුතිය කාන්තාවන්ට දරුණුම බාධා ඇති ක්ෂේත්‍ර සඳහන් කර එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට අයත් සෑම රටක් ම ඒ සම්මුතියට අත්සන් තබා එය ක්‍රියාත්මක කරන ලෙස ඉල්ලීමක් කරන ලදී. මේ සම්මුතියට ශ්‍රී ලංකාව ද අත්සන් තබා ඇත.

කාන්තා කටයුතු කෙරෙහි දක්වන සැලකිල්ලේ එක් ප්‍රතිඵලයක් නම් ලෝකයේ විවිධ රටවල කාන්තාවන්ගේ නියම තතු දැන ගැනීම සඳහා පර්යේෂණ පැවැත්වීමට උනන්දු කර වීමයි. මෙවැනි පර්යේෂණ මඟින් බලාපොරොත්තු වන තවත් ප්‍රතිඵලයක් නම් ලෝකයේ විවිධ භූගෝලීය සංස්කෘතික, සමාජීය හා ආර්ථික කොටස්වලට ගැළපෙන වැඩ පිළිවෙළ සකස් කිරීමයි. මෙතෙක් සලකන කල කාන්තා අධ්‍යයන විවිධ මට්ටම්වලින් යුත් පුළුල් ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස පෙනී යන්නේය. ලිංග හේද අනුව කරුණු ඇතුළත් සංඛ්‍යා ලේඛන සකස් කිරීමත්, පර්යේෂණ ක්‍රම වර්ධනය කිරීමත්, සිද්ධාන්ත සකස් කිරීමත්, සංකල්ප නියුණු ලෙස විග්‍රහ කිරීමත් කාන්තා අධ්‍යයනයට ඇතුළත් වේ. රැස්කර ගත් දැනුම පතුරුවා හැරීමේ මාර්ග පද්ධතියක් ඇති කිරීමෙන් පර්යේෂණ මඟින් ලබාගත් දැනුම ලොව පුරා බෙදා හරින්නට හැකි වන්නේය. අද කාන්තා අධ්‍යයන සරසවි පාඨමාලාවකි. විශ්වවිද්‍යාල කීපයක මේ විෂය සඳහා අධ්‍යයන පීඨ පිහිටුවා තිබේ. බොහෝ රටවල කාන්තා ප්‍රශ්න පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීමට මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවා ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ කිසිම සරසවියක මෙවැනි පාඨමාලා නැත. කෙසේ වෙතත් මේ පිළිබඳව ලංකාවේද උනන්දුවක් ජනිත වී තිබේ. ජාත්‍යන්තර, රාජකීය හා පුද්ගලික ආයතන මඟින් විවිධ මට්ටමේ පර්යේෂණ පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. ලංකාවේ කාන්තාවන් සම්බන්ධ ව පර්යේෂණ ප්‍රමුඛතා ලෙස පෙනී යන ක්ෂේත්‍ර අතරින් සරසවි කතුන් කෙරේ වෙසෙසින් බලපාන කරුණු දෙකක් මෙහි සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. (1) රැකියාවක නියුක්තව සිටින අතර ගෙදර දොර කටයුතු කිරීමේ දී ඇතිවන ගැටළු හා (2) මහජන කටයුතුවලදීත් වෘත්තීය කටයුතුවලදීත් වැදගත් තීරණ ගන්නා මට්ටමකට පැමිණෙන්නට කාන්තාවන්ට ඇති විශේෂ බාධා - යන මේ කරුණු දෙකය.

පවුල් රැකීමක් එලදායි රැකියාවක නියුතු වීමත් එකිනෙකට නොගැලපෙන දේ ලෙස සාමාන්‍ය පිළිගැනීමය. එහෙත් එම කාර්යයන් විරුද්ධ නොවන අන්දමට කළ හැකි මාර්ගයක් තනා ගත හැකිය යි මගේ හැඟීමයි. පවුලක ආදායමත්, සංස්කෘතියත් ස්ත්‍රීය රැකියාවක් කිරීමෙන් දියුණු වන්නාක් මෙන්ම, තම පවුලෙන් ලැබෙන සහයෝගය විශේෂයෙන් තම සැමියාගෙන් ලැබෙන සහයෝගය කාන්තාවන්ගේ වෘත්තීය සාර්ථක ලෙස උසස් මට්ටමකට ගෙන යෑමට ඉවහල් වන්නේය.

ශ්‍රී ලාංකික කාන්තාවන්ට, තම ගැහැනුකම නිසා කිසිම අවහිරයක් නැතැයි යන හැඟීම පිළිගැනීමට නුපුළුවන. එහෙත් ලෝකයේ ඇතැම් ප්‍රදේශවල කාන්තාවන්ට විදින්නට සිදු වී තිබෙන කෲර කරදර මෙරට කැපී පෙනෙන ප්‍රමාණයට නැති නිසා කාන්තා නිදහස් සටනේ ඇති ඇතැම් කටුක ලක්ෂණ මෙරට දක්නට නොලැබේ. ශ්‍රී ලාංකික කාන්තාවන් දියුණු වී ඇත්තේ පුරුෂ පක්ෂයේ විරුද්ධත්වය හමුවේ නොව, ඔවුන්ගේ අතදීම නිසා ය. එක්දහස් නවසිය විසිගණන්වලදී කාන්තා ඡන්දය උදෙසා බ්‍රිතාන්‍යයේ අරඹන ලද ව්‍යාපාරයේ දී බොහෝ විරුද්ධතාවලට මුහුණ පාන්නට සිදුවිය. බ්‍රිතාන්‍ය කාන්තාවන්ට ඡන්ද බලය අත්වූයේ මහත් සටනකට පසුවය. එහෙත් ලංකාවේ 1927 දී ආණ්ඩු ක්‍රමය සංශෝධනය කිරීමට පත් කරන ලද ඩොනමෝර් කොමිසම් සභාවට කාන්තා ඡන්දය ගැන කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස, ලංකා ජාතික සම්මේලනයේ සිටි කාන්තාවන් විසින්, “කාන්තා ඡන්ද සංගමය” පිහිටුවන ලදී. එය පිහිටුවන්නටත්, එහි අභිමතාර්ථය සාර්ථක අන්දමට සපුරාලීමටත් හැකිවූයේ ලංකා ජාතික සම්මේලනයේ සාමාජිකයන් ලෙස සිටි මේ කාන්තාවන්ගේ සැමියන්, පුතුන් හා වෙනත් ශ්‍රෝතිවරයන් දුන් සහයෝගය නිසාය. අද ඇතැම් ක්ෂේත්‍රවල පුරුෂ පක්ෂයට වඩා ස්ත්‍රී පක්ෂයට රජයේ සුභසාධක සේවාවලින් ප්‍රයෝජන ඇති වී තිබේ. ද්විතීය අධ්‍යාපනයෙහි පිරිමින්ට වඩා ස්ත්‍රී පක්ෂයේ සහභාගිත්වය වැඩිය. ස්ත්‍රී පක්ෂය ආයුෂ ප්‍රමාණයෙන් ද පිරිමින්ට වඩා ඉදිරියෙන් සිටී.

එහෙත් ගෘහණියකගේත්, රැකියාවෙහි නියුක්තව සිටින කාන්තාවකගේත් දෙආකාර වගකීම් සම්බන්ධ වනවිට ඇයට උසුලන්නට වන බර ඉමහත්ය. එම නිසාම සැමියාගේ සහයෝගය නොලැබේ නම්, විශේෂයෙන් සැමියා ගෙදර දොර වැඩ ගැනත්, අඹු සැමි දෙදෙනාගේ වගකීම් ගැනත් යල් පැනගිය අදහස් ඇත්තෙකු නම් තමන්ට ඉසිලිය නොහැකි තරමේ වෙහෙසකට කාන්තාව පත්විය හැකිය. රැකියාවෙහි දියුණුව නොතකා එහි යෙදී සිටීමෙන් පමණක් සැහීමට පත් නොවන උපාධිධාරී කාන්තාවෝ විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටිති. ඔවුන්ගේ අභිප්‍රාය නම් තම වෘත්තීය දියුණු කර ගැනීමයි. මෙවැනි අයගේ වගකීම් විශේෂයෙන් බරපතලය. එසේ වුවත්, ඒවාට සාර්ථක ලෙස මුහුණපාන්නට වුවමනා දක්ෂතා සහ ධෛර්යය බොහෝ කාන්තාවන් තුළ තිබේ. ඒවාගේම ගෙදර දොරේ සුළු සුළු දේවල එරි, වෘත්තීයේ දියුණුව අත්හැර දැමූ උපාධිධාරී කාන්තාවෝ එමට සිටිති. එවැනි කීපදෙනෙකු ගැන මම පෞද්ගලිකව දනිමි. එහෙයින් පවුල් අවශ්‍යතාද වෘත්තීයේ අවශ්‍යතාද නුවණින් සසඳා බලා තම ජීවිතයේ ස්ථිර ප්‍රමුඛතා නිශ්චය කර ගැනීම ඉතා වැදගත්බව තරයේ ම කිවයුතුය.

වෘත්තීයක් දීප්තිමත් ලෙස දියුණුවන්නේත්, එයට අත්‍යවශ්‍ය ආධාර සහ පරිසරය සැලසෙන්නේත්, නිරවුල්, ප්‍රීතිමත් පවුල් ජීවිතයකිනි. එයින් ගලා එන උණුසුම් ස්නේහයත්, සැනසිල්ලත්, ආරක්ෂාවත් පවුලේ සියලු දෙනාගේම අභිවෘද්ධියට හිතකරය. ඊට සමාන අන් දෙයක් නැත. එනිසා අප සමුගන්නා මේ අවස්ථාවේදී ඔබ සියලු දෙනාගේම අනාගත පවුල් ජීවිතයත්, වෘත්තීයත් සඵල කරගැනීමට වුවමනා බුද්ධිය සහ සාර ගුණධර්ම වඩ වඩාත් දියුණු කරගන්නට හැකිවේවායි යනු හද පත්ලෙන් නැගී එන මගේ ආශීංසනය යි.

1986.05.16

Beyond the University

Dr. Wimala De Silva

I would express my deep appreciation to the Senate of this University of Sri Jayewardenepura of which I am honoured to be the symbolic head, for their decision to confer on me the Honorary degree of Doctor of Letters. Considering the illustrious persons who have been honoured by the University at earlier convocations and today, I feel very humble indeed that my small contributions to the cause of education and for the development of women in Sri Lanka should thus be recognized.

I consider it also a very great privilege to have been invited to give this convocation address. I take the liberty to speak to this audience as the Chancellor of the University of Sri Jayewardenepura rather than as a special invitee.

May I, therefore, first take this opportunity to congratulate all of you who have successfully completed your courses of study and been awarded your degrees today. This is the culmination of over fifteen years of dedicated study on your part. I am aware that many of you, particularly during the period you were in the university, have had to face several hardships. Your achievement in spite of such difficulties is therefore all the more commendable. May I also congratulate the parents of these new graduates. But not for the encouragement, guidance and opportunities given by them, sometimes at very great personal sacrifice, these young people may not have been able to achieve this goal. Perhaps even greater motivation and drive is required from those who, after a heavy day's work, have followed classes for several years and successfully completed a post-graduate course of study. The support of your spouses who would have had to assume extra responsibilities and make many sacrifices to free you to follow these classes is no doubt an important factor contributing to your success. I congratulate all of you once again.

However hard the conditions under which you may have had to do your studies, I nevertheless wish to quote a passage from the Robbins Report on Higher Education in Great Britain, which I believe has relevance to the Sri Lankan student as well.

“In this age and country students are a privileged population; they have exceptional opportunities provided for them by the labour of the community. They are under the obligation to make the best of their three or four years and to remember as Milton did that ‘ease and leisure is given thee for thy retired thoughts of other man's sweat’.”

I would go further and say that this obligation should be carried beyond the portals of this university. It places a responsibility to give back to the community in some measure the benefits you have received. I trust that as you take your place in the adult world you will give with grace and without stint your

time, your knowledge and your skills for the benefit of the community and accept with humility the fact that in spite of your degree there will be many gaps to be filled and many shortcomings to be remedied.

All of you, no doubt, have already started looking for avenues of employment in keeping with your academic achievement. This is a legitimate aspiration. Historically one of the services provided by universities, as social institutions catering to the intellectual and professional needs of the community, has been to turn out men with the trained intellect required for the highest services of the state. This has been so both in the Buddhist and Western university traditions. It is said that study at Nalanda, which to all intents and purposes functioned as a university with its own seal, was considered a qualification for state service. After completing their education at this highly prestigious institution of higher learning, which drew scholars from all parts of the Buddhist world, it was not unusual for lay scholars to present themselves at court for service under the king. Similarly the tradition that Oxford and Cambridge provided men at the highest intellectual level for administration of Church and State goes back to the early beginnings of these two universities and is still embodied in the bidding prayer of Oxford University Sermons “that there never be wanting a succession of persons full qualified for the service of God in Church and State”. Subsequently universities have also become the most high powered agency for producing the trained men required for the professions. Universities of Sri Lanka are in this same tradition and provide persons for the highest services in the land. Nevertheless with the democratization of education and the consequent expansion of the intake into universities, unemployment of graduates and their under-utilization in positions below the graduate level of employment have become serious problems even in the developed world. We face the problem here too, particularly in respect of graduates who have followed arts-based courses. For them it may be a long and frustrating wait unless the public sector has openings for them.

In the search for employment you may have to come to grips with the fact that in spite of a degree you have to equip yourself still further and develop more specialized skills for the level of work to which you aspire. It may be necessary to turn a spotlight on yourselves and assess not only your academic qualifications but also your personal attributes, your attitudes towards work and towards fellow beings in terms of the requirements of modern sector employment at graduate entry level. The need for this was brought out very clearly in a study of unemployment among women arts graduates made by the Sri Lanka Federation of University Women (SLFUW) in 1981. Though the focus of the study was on women, several of the findings are of general relevance and applicable to both male and female. The study provided evidence which supported the widely prevalent view that the average arts graduate is at a marked disadvantage vis-a-vis the science graduate even in fields of employment where it would be expected that the arts courses of study would put them at a greater advantage. The greatest constraints to their employment were found to be the poor or inadequate knowledge of English and the perception of employers that they are wanting in attributes such as initiative and creative thinking which are important at the decision - making levels of employment.

The need for competence in English is frequently reiterated today from various platforms. Much is spoken of English as a “link language” between the various linguistic groups in the country. I believe that no foreign language is required to forge links between indigenous people. They had communicated with

one another in their own tongues for centuries prior to the introduction of English, and do so still in many parts of the country. The knowledge of English is, however, of vital importance as a tool for acquiring new knowledge and for opening up vistas of the ever-widening world outside. In my view, our education became poorer for the fact that this function of English, was blanketed by emotion and that during the last three decades even the very students who stood most to benefit by the study of English came to spurn it as the language of colonial rulers and a badge of social distinction. In the last few years a more realistic approach to the study of English seems to be emerging as is seen in the mushrooming of English tutorials throughout the country.

The sub-department of English of the University of Colombo carried out in 1976 a survey regarding the Use of English in the public Sector. This was later extended to the semi-government and private sectors in the SLFUW study of Unemployment among women Arts Graduates. The conclusions of these surveys were as follows:

"Conclusively it would appear that rural arts graduates, irrespective of sex, will remain outside the periphery of the private sector and permanently shut out of higher grades in the public sector, unless their English language skills are considerably upgraded."

It will therefore be apparent to those of you who did not have the facilities in school to acquire competence in English or ignored its study in the university as of little value from the point of view of examinations, that upgrading all aspects of English language skills- speech, reading and writing - will be useful in the search for a job and essential for career development.

Another major constraint to obtaining graduate level employment was identified as the lack of personality qualities consonant with a high level of responsibility. Here I wish to bring to your attention only one aspect of the problem, namely the development of creative thinking. The term "creative thinking" does not refer, as is generally believed, purely to those mental processes which have resulted in profound scientific discoveries or technological innovations which have revolutionized the world. Nor does it refer exclusively to those talents which have produced works of art, literature or music surviving the passage of time. Creativity, it is now believed, is not confined to the Galileos, the Flemings, the Kalidasas or the Michael Angelos of the world. It is believed that every individual has in varying degrees the capacity to think afresh, see new relationships and resolve problems in an innovative way. It is believed that basically the same thought processes are involved in a profound discovery as in the solution that a chimpanzee which could not be reached by using either of the sticks. But the extent to which this quality of mind is drawn out and developed depends to a very great extent on the social climate in which the individual functions and the encouragement given to develop it.

From their beginnings one of the functions of universities was the development of creativity in thinking. Conditions which favoured it had been built into their organizational structure. In the ancient universities this was achieved mainly through discussion and debate. Organized debate was part of the intellectual life of India over two thousand five hundred years ago. The "Schools of Discussion" in Nalanda drew scholars from all parts of the Buddhist world to debate, in the words of the Chinese

scholar I-tsung, “on all possible and impossible doctrines”. Such mental exercises helped not only to expand scholarship but also to sharpen the wits and powers of thought. In the western university tradition too, from the time of Aristotle and the peripatetic scholars moving from place to place, discourse and debate were the accepted methods for learning and teaching, for the sparking of mind with mind. This tradition of lecture and discussion continues today and is also seen in the structure of the modern seminars. As important as discussion in the formal classroom situation is the thrust and parry of debate among students themselves both informally and in debating societies and student unions. These activities provide an environment conducive to developing those mental qualities and attitudes which have come to be considered the hallmark of a cultivated mind.

Today, however, in Sri Lanka with the high competition for jobs, education at every level, including the university, is focused almost exclusively on examinations and examination results. Consequently education is directed more towards developing conformity rather than creativity. The effect of this on university students, who are the finest product of the educational system, is succinctly expressed by one university don, “In recent years we’ve had many firsts, but few outstanding students.”

The development of creativity not only improves the employment potential of an individual, but also satisfies a far more basic need, namely, the joy of fulfillment. Archimedes’ joyous cry of “Eureka” is fundamentally no different from the excited shout of a child when he discovers that the rotating arms of an electric fan have turned into one whirring mass of movement. It has been suggested that the opportunity to express the inborn creativity can make all the difference between mental health and personality disorders. Can this be one reason why in our universities strikes are endemic and behaviour problems such as sadistic ragging, regularly hit the head-lines? Are these the result of prolonged repression of creative needs?

The importance of developing creativity can be viewed from still another angle - from the point of view of national development. Though the demands of society which are reflected in our educational system promote conformity at the expense of originality and innovative thinking, yet these are the very qualities which are crucial for developmental purposes and to bring about rapid social and technological change.

And so a contradictory situation has arisen. In the struggle to manoeuvre through a very narrow bottle-neck into universities and the job market, the personality appears to shrink correspondingly and lose the vitality required for levels of employment to which a graduate legitimately aspires. In this respect, the science student is at an advantage because of the nature of science education requiring observation, practical work, experiments and the personal guidance of a teacher. It is ironical that this should be so, since traditionally creativity was associated with the arts and the humanities and it was only grudgingly that science and technology were considered legitimate subjects for university study.

The recent development of valuing a subject primarily in terms of its marketability has had an adverse effect on the arts, humanities and even the social sciences, right down the educational ladder. In a seminar on Social Science Education organized by the Sri Lanka Association for the Advancement

of Science in 1983 it was revealed that the low status given to these disciplines vis-a-vis the hard sciences is seen at every level from the universities downwards. This is reflected in the meager allocation of time and money for these studies, the poor infrastructural support in the form of space, supplies and equipment, the inadequacy of facilities and opportunities to upgrade teaching skills and the low morale of the teaching staff.

This situation is the corollary to the present cry for “science, science and still more science” as the key to development. It has created an imbalance, which in my opinion, is detrimental to society as a whole. In leap-frogging to the technological age emphasis is almost exclusively on the hard sciences. Ignoring the other disciplines and the basic role that they too play in development cripples the forward leap and prevents society from drawing the fullest benefits of the fruits of development. It is accepted that the *raison d’etre* for this all absorbing concern with development is to enable people to live in dignity in a stable civilized society, freed from the shackles and degradation of poverty. Both the sciences and the arts have a role to play in this. The hard sciences provide the artefacts which enrich our lives. But the arts, the humanities and the social sciences are better equipped, because they are more directly involved with humanity, to develop that tolerance, that temper of mind, without which the products of science are turned to instruments of destruction. Hence this plea to rethink priorities, so that the importance attached to any particular course of study does not depend mainly or entirely on its marketability.

I wish at this point to draw attention to a new field of study which has arisen in the Social Sciences and is linked with Human Rights. I refer to Women’s Studies.

The establishment of the Commission on the Status of Women in 1946 as an agency of the United Nations Organization generated a greater sensitivity to the position of women as the largest section of humanity discriminated against. In 1967 the United Nations Declaration on the ‘Elimination of Discrimination against Women’ stated:

“...discrimination against women is incompatible with human dignity and with the welfare of the family and of society, prevents their participation on equal terms with men in the political, social, economic and cultural life of their countries and is an obstacle to the full development of the potentialities of their countries and of humanity.”

The importance of women’s issues was reaffirmed when the General Assembly declared 1975 International Women’s Year and the years 1976 - 1985 the Women’s Decade. In 1979 the United Nations Organization adopted the Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women. The articles of the Convention numbering thirty highlighted the areas of acute deprivation and called upon all member states to ratify the Convention. Sri Lanka is one of the signatories to this Convention.

The logical sequel to this interest in women’s issues has been the impetus given to research on the subject in order to understand the reality of the situation in different parts of the world and to develop

programmes which would meet the special needs of women in different geographical, cultural and socio-economic groups. And so Women's Studies cover a vast field and different levels of research ranging from the gathering of simple statistical data differentiated according to sex, to developing research tools and theoretical constructs, as well as forming an information network to disseminate and share the research findings. Women's Studies is now a university subject. Chairs for the subject exist in several universities. Most countries have also established Centres for Research into Women's Issues. Sri Lanka has not given the subject university status. Nevertheless here too interest has been created and research is being carried out through various international, governmental and non-governmental organizations.

Of the priority areas identified for study in Sri Lanka, I wish to touch on two as of special concern to university women - one, the problems of combining the roles of a career woman and home maker and two, the constraints to women reaching decision-making positions in public life.

It is usual to consider the dual role of bringing up a family and being engaged in productive activity as being mutually opposing. But I would like to place before you a more positive approach, namely the view that these two activities can be mutually supportive- that the family is materially and culturally enriched by a woman's involvement in a career and that the career of a woman develops and blossoms because of the support she receives from the family, particularly from the husband.

It would be incorrect to say that women of Sri Lanka do not suffer disabilities because of their sex. But perhaps because they have not been subject to the harsher forms of oppression that women in many parts of the world are subjected to, the Women's Movement in Sri Lanka does not have the aggressive features associated with the Women's Liberation Movement. Women in Sri Lanka have progressed not in spite of men but because of the helping hand they have received from them. For instance in the early twentieth century, the Suffragette Movement in Britain faced a great deal of opposition and hostility, before women were granted the right to vote. But in Ceylon in 1927 when the Donoughmore Commission was appointed for constitutional reforms the women in the Ceylon National Congress established the Women's Franchise Union with the assistance of the husbands, sons and other male relatives in the Congress and successfully made representations to obtain the franchise. Today in certain areas women have benefited more from state welfare programmes even than the men. More females participate in secondary school education and the life expectancy of females is higher than that of males.

Nevertheless combining the dual role of career woman and home-maker can indeed be taxing if the support of the husband is not available, if he is not prepared to shed conventional and stereo-typed views regarding what constitutes women's work and what constitutes men's work within the household. Even more demanding will be the responsibilities on those university women who look forward to developing a career not merely to being employed. I have known many young women graduates who have had to abandon this hope because they got so bogged down by trivialities in the home. It is therefore important to determine priorities both in terms of family life and career.

In my view there is no substitute for the warmth, comfort and security of a happy, stable family life providing the support and environment both material and psychological for the blossoming of a career. And so my parting wish for you all today is that you may be able to plan and guide your future, so that you enjoy both the strength and comfort of a happy home and the fulfillment of a chosen career.

1986.05.16